Reunions de zona PSC

CURS 2026-2027

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Index de continguts

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

1. Equip i eixos de feina
2. Equip específic Psicòlegs d'Educació Primària (EPEP)
3. Nova pàgina web
4. Guia de dol
5. Desconnectats
6. Formacions
7. Jornada Convivèxit
8. Protocols

L'equip i eixos de feina

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

MALLORCA

EIVISSA I FORMENTERA

MENORCA

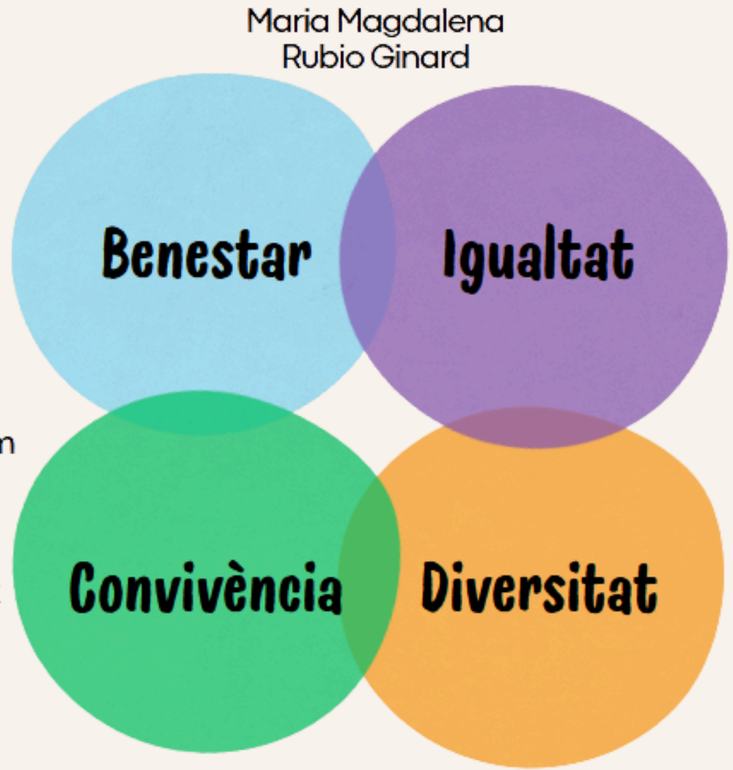
L'equip i eixos de feina

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Auxiliar Administrativa

Eva Santandreu

El nostre director
Toni Vich Coll

Eivissa i Formentera

Carlos Meléndez Guerau de Arellano

Menorca

Raquel de las Heras Ponce

Equip Específic Psicòlegs d'Educació Primària (EPEP)

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Per què neix l'EPEP?

- Promoure el benestar emocional.
- Prevenir dificultats relacionades amb la salut mental.
- Afavorir la detecció precoç.
- Reforçar la resposta dels centres davant situacions de complexitat.
- Complementar els recursos ordinaris d'orientació.

Las urgencias pediátricas alertan del aumento de problemas de salud mental en menores

- Los intentos de suicidio en menores han aumentado un 22% anual en la última década
- Los expertos alertan también del impacto del bullying y las nuevas tecnologías en la salud mental infantil

Niños y adolescentes sufren una emergencia de salud mental que no podemos normalizar

Un recurs especialitzat que treballa amb el centre, no al marge del centre.

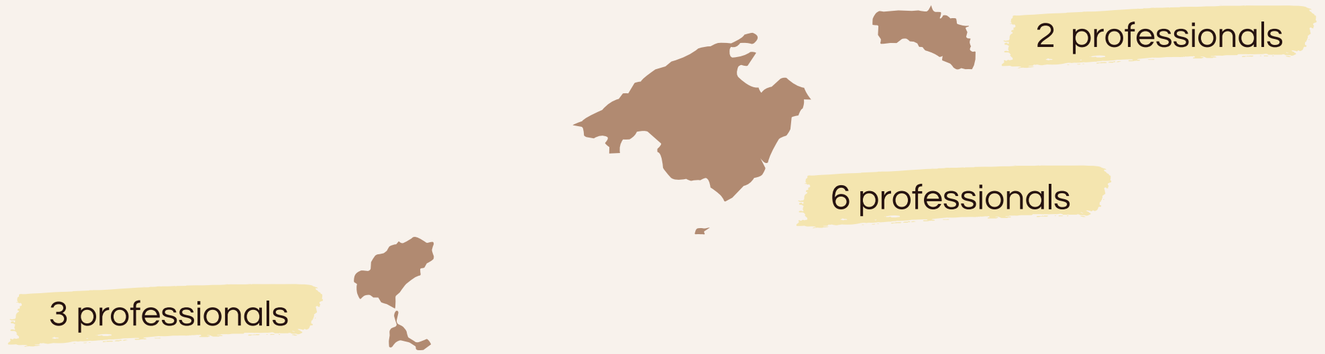
Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Què és l'EPEP?

És un equip específic d'àmbit autonòmic
Intervé als cursos de 5è i 6è d'EP
A tots els centres sostinguts amb fons públics
Té un caràcter itinerant
Depenen tècnica i administrativament de Convivèxit

A qui s'adreça?

Equips directius
Equips educatius
Orientació / EOSA
Alumnat (indirecta i directament)
Famílies (especialment en casos individuals)

Tipus d'intervenció

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

1 Actuacions d'assessorament especialitzat als centres educatius

A. Formació i sensibilització:

- Píndoles formatives
- Anàlisi de situacions concretes
- Recursos i materials
- Orientacions preventives

TEMÀTIQUES

- La regulació emocional
- El trauma i l'adversitat infantil
- El vincle i l'aferrament
- L'autoestima i la imatge corporal
- Els processos de dol i pèrdua
- El dol migratori
- La desestigmatització de la salut mental

B. Acompanyament al centre

- Valoració conjunta de les necessitats
- Planificació de les actuacions
- Modelatge d'estratègies
- Observació i ajustament de la intervenció

A i B

Les dues modalitats poden desenvolupar-se de manera independent o combinada, segons les necessitats del centre i els objectius de l'actuació.

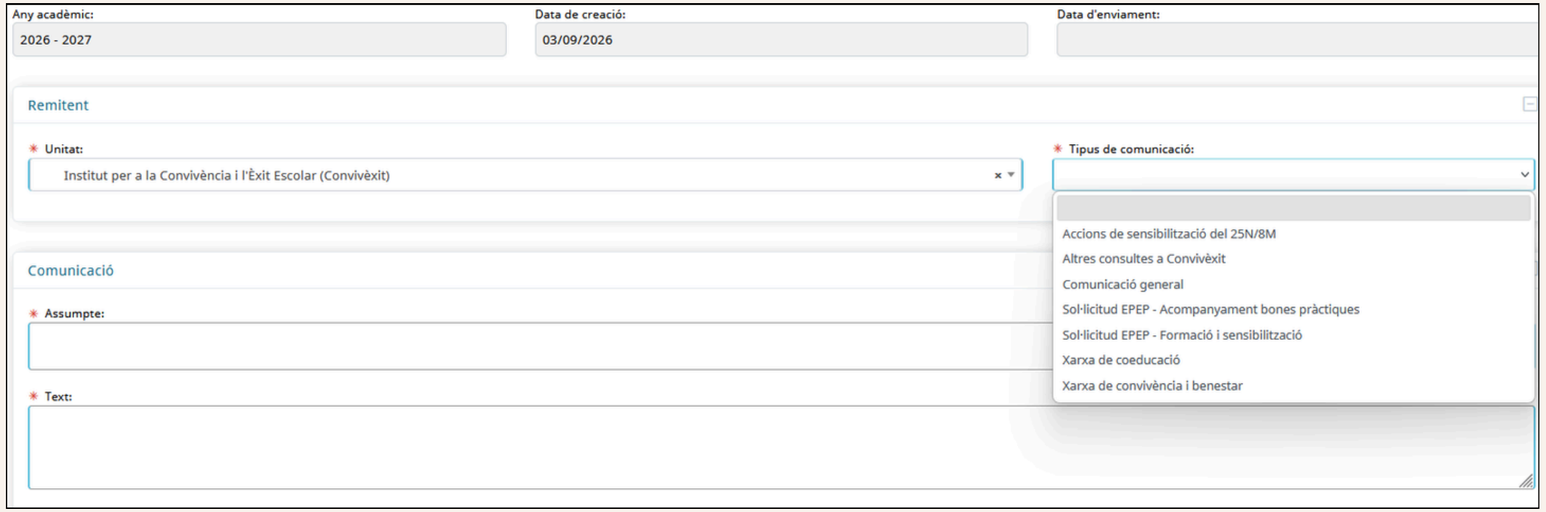
Com se sol·licita?

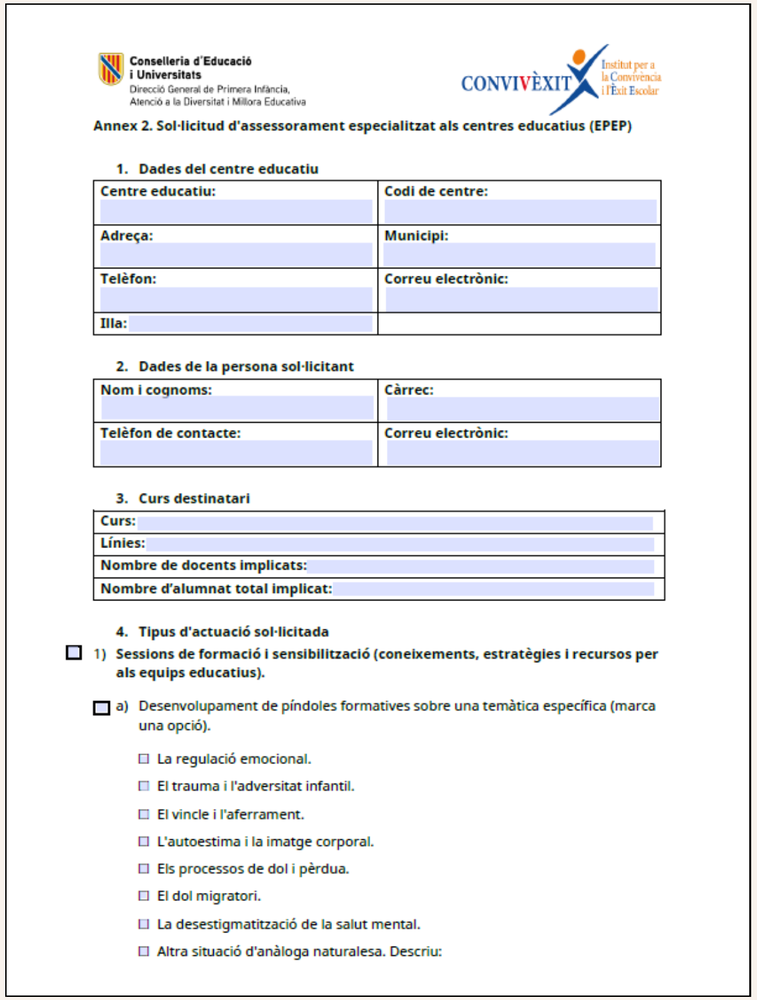
Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Actuacions d'assessorament especialitzat als centres educatius

Adjuntar Annex 2 → Finestra electrònica del programa Llull

LINK

Conselleria d'Educació i Universitats
Direcció General de Primera Infància, Atenció a la Diversitat i Millora Educativa

CONVIVÈXIT Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Annex 2. Sol·licitud d'assessorament especialitzat als centres educatius (EPEP)

1. Dades del centre educatiu

Centre educatiu:	**Codi de centre:**
Adreça:	**Municipi:**
Telèfon:	**Correu electrònic:**
Illa:	

2. Dades de la persona sol·licitant

Nom i cognoms:	**Càrrec:**
Telèfon de contacte:	**Correu electrònic:**

3. Curs destinatari

Curs:
Línies:
Nombre de docents implicats:
Nombre d'alumnat total implicat:

4. Tipus d'actuació sol·licitada

☐ 1) **Sessions de formació i sensibilització (coneixements, estratègies i recursos per als equips educatius).**

☐ a) Desenvolupament de píndoles formatives sobre una temàtica específica (marca una opció).

- ☐ La regulació emocional.
- ☐ El trauma i l'adversitat infantil.
- ☐ El vincle i l'aferrament.
- ☐ L'autoestima i la imatge corporal.
- ☐ Els processos de dol i pèrdua.
- ☐ El dol migratori.
- ☐ La desestigmatització de la salut mental.
- ☐ Altra situació d'anàloga naturalesa. Descriu:

Tipus d'intervenció

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

2 Actuacions d'intervenció psicològica individual especialitzada

Una actuació excepcional per donar resposta a situacions que requereixen una intervenció psicològica especialitzada a nivell individual.

- EXCEPCIONAL
- TEMPORAL
- COMPLEMENTÀRIA

No és la via ordinària d'actuació de l'EPEP.

Es manté mentre sigui necessària per assolir els objectius plantejats.

No substitueix els recursos educatius, socials o sanitaris existents.

! Actuar sobre els diferents contextos

Quan es pot demanar?

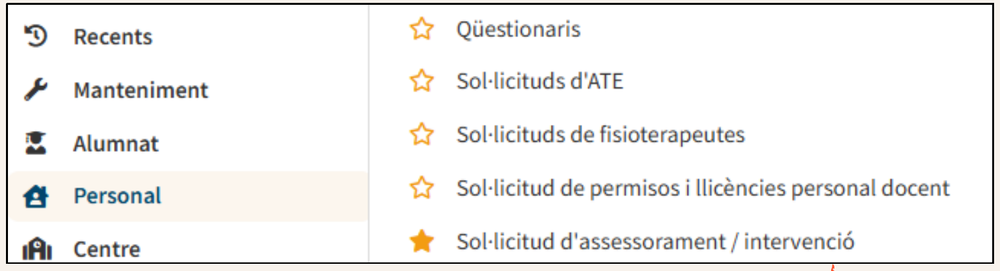
1. Necessitat d'intervenció especialitzada: L'alumne amb malestar psicològic significatiu que requereix una intervenció especialitzada no coberta adequadament per altres serveis públics.
2. En espera d'un altre recurs: L'alumne està pendent d'accedir a un servei especialitzat i necessita suport psicològic temporal per prevenir l'agreujament de la situació.
3. Coordinació i complementarietat amb altres serveis: Els serveis especialitzats o la valoració tècnica de Convivèxit justifiquen la intervenció de l'EPEP, de manera coordinada amb els recursos existents, per donar una resposta ajustada a les necessitats de l'alumne i evitar duplicitats.

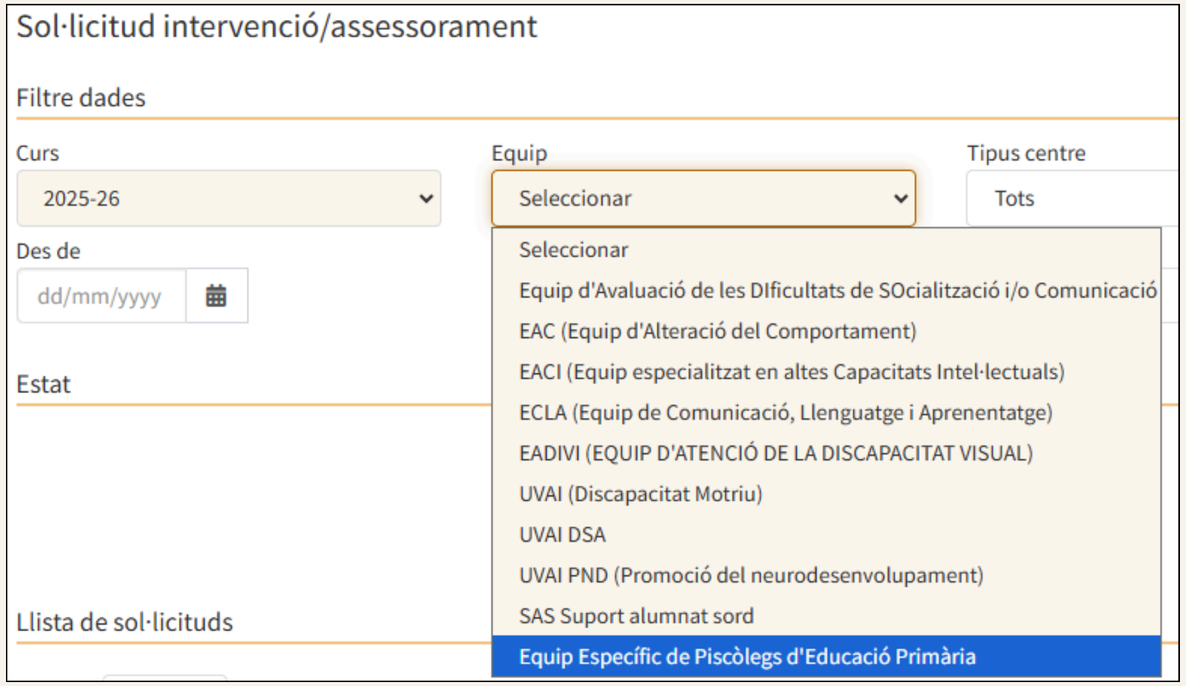
Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Com se sol·licita?

Actuacions d'intervenció psicològica individual especialitzada

Fer la sol·licitud a través de la plataforma de gestió educativa "Gestib".

Nova pàgina web

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Hi ha materials en procés d'elaboració i millora, si en necessitau cap dels antics que no hagi quedat a la web, contactau-nos i vos el facilitarem personalment

NOVETATS ESPECIALMENT RELLEVANTS

1. Nou espai adreçat a famílies amb tríptics explicatius de cada protocol
2. Protocols diferenciats de recursos materials i assistencials
3. Catàleg de tallers i espectacles per treballar el 25N i el 8M

Guia de dol

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

El l'àmbit educatiu freqüentment s'han d'acompanyar infants i adolescents que afronten un procés de dol i pèrdua. Per poder donar més seguretat i calma davant les intervencions en aquestes situacions als centres educatius, s'ha elaborat una Guia d'actuació davant la mort i altres processos de pèrdua als centres educatius

La guia es divideix:

- Mort sobtada o inesperada
- Situacions de salut greu o de llarga durada. Acompanyament durant la malaltia, la mort i el dol.

Es publicarà pròximament a la web de Convivèxit, mentrestant, podeu revisar els recursos de l'apartat de Dol i comptar amb l'assessorament de Convivèxit

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Sèrie documental"Desconnectats"

Sèrie documental produïda per n'Elisabeth Moll (Nova Produccions).

Sèrie documental"Desconnectats"

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Episodi unitari per treballar amb l'alumnat i/o les respectives famílies i material didàctic dividit per temàtiques elaborat per Convivèxit.

- Autocura i com demanar ajuda
- La relació amb el cos i cànons de bellesa
- Ciberassetjament i els seus efectes

- Oci saludable i referents digitals
- Grooming
- Pornografia

Però abans, es farà projecció d'aquest episodi en sales de cinema a les diferents illes...

quan?	Al llarg del primer trimestre
com?	Inscripció a través d'un formulari
per a qui?	Famílies amb fills i filles adolescents

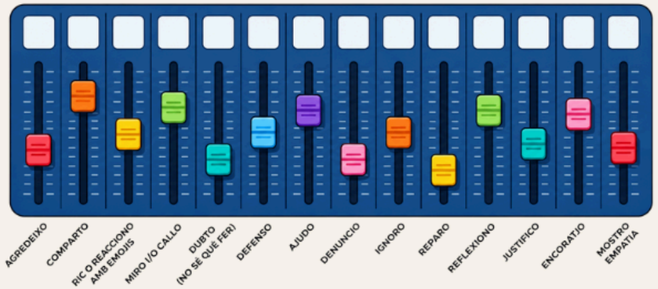

Material per treballar "Desconnectats"

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Quin tipus de dj elegeixes ser?

Et presento la **taula de mescles** de les teves decisions:

PER REFLEXIONAR...

- Quin fader creus que utilitza més gent a la vida real? I quin s'utilitza menys?
- Quin fader costa més de moure? Per què?
- Hi ha faders que semblen neutres, però que realment poden fer mal? Quins?
- Com creus que se sent la persona afectada segons els faders que mouen els altres?
- Creus que tothom té la mateixa llibertat per moure qualsevol fader? Què pot fer que algú tengui por d'intervenir?
- Si demà tornes a trobar-te en una situació semblant, quin fader t'agradaria moure de manera diferent?

NO, reaccionar o respondre NO està fora del teu control...

Quan em dic que NO

LLEGIR EN SILENCI:

A vegades em faig mal a mi mateix/a quan...

- Dic que sí quan en realitat voldria dir que no.
- Call el que pens perquè tenc por que s'enfadin.
- Vaig a un lloc on no vull anar per no quedar malament.
- Ric una broma que alguna cosa que realment me molesta.
- Faig veure que estic bé perquè no me demanin què me passa.
- Guard un secret que em pesa perquè vaig prometre no contar-lo.
- Accept coses que no m'agraden per sentir que form part del grup.
- Em sent responsable que les altres persones estiguin bé.
- No deman ajuda perquè no vull preocupar ningú.
- Em qued en una relació o amistat on no em sent bé perquè em fa por quedar tot sol/a.

Com ha de ser un bon referent digital?

DECÀLEG DEL BON REFERENT DIGITAL

Pensant en el decàleg que heu creat, avaluau les persones que seguiu. Compleixen els **10 punts** del vostre decàleg?

Per exemple...

Ibai

Lola Lolita

Llados

Marina Rivers

Dinàmica 1 (12 minuts)

Jo mai mai...

T'HA PASSAT?

Aixecau-vos de la cadira, feu un cercle. Si t'ha passat o ho has fet alguna vegada, acota't.

Jo mai mai...

1. He pujat una foto a xarxes socials.
2. He estat pendent dels likes que tengui una foto que he penjat.
3. He rebut missatges demanant-me fotos.
4. He rebut missatges oferint-me doblers a canvi de fotos.
5. M'he plantejat enviar fotos a canvi de doblers, passar pantalla, roba o regals.
6. He parlat amb persones desconegudes per internet.
7. M'he fet passar per major d'edat per poder accedir a determinats continguts.
8. He donat dades personals per poder accedir a determinats recursos sense saber exactament qui els demanava.
9. He fet partides en línia amb persones desconegudes.
10. He compartit detalls de la meva vida quotidiana en converses amb persones desconegudes.
11. He rebut fotos inadequades.

Formacions Convivèxit

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Inscripcions fins el 11 de novembre

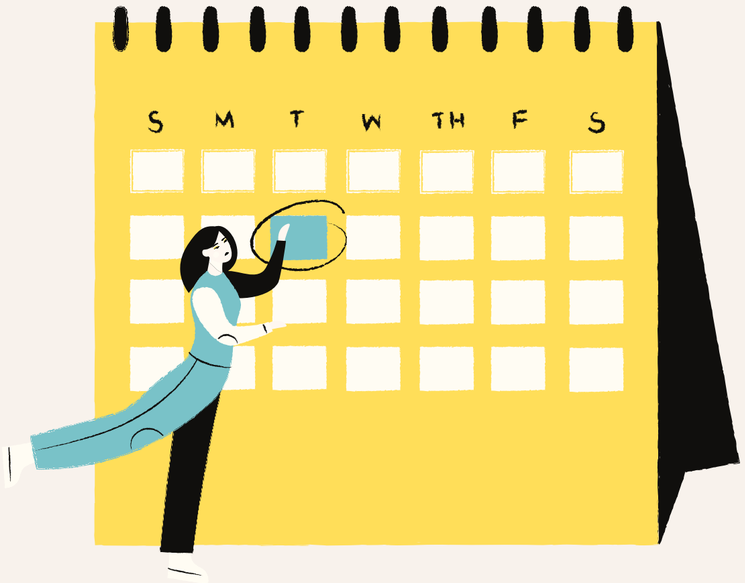
Altres formacions en procés:

- Streetfighters. Metodologies pe combatre la normalitat (Eivissa)
- Formació en perspectiva feminista i de gènere en l'àmbit social.
- Detecció i intervenció davant autolesions no suïcides (online).
- Pràctiques restauratives / creació equip de mediació.
- Comunicació no violenta i resolució positiva de conflictes.

Webinars per a famílies

Jornada Convivèxit

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Ja tenim data!
Reservau el dissabte 20 de febrer del 2027 al
Conservatori Professional de Música i Dansa

Publicarem novetats a la nostra pàgina web

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

REFRESCAM PROTOCOLS

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Noves funcionalitats Gestib

A tots els protocols hi ha dues funcionalitats noves:

- Quan s'obri un protocol de dades socioeducatives (excepte absentisme), automàticament s'envia un missatge d'obertura a Inspecció Educativa (referent del centre).
- S'habilita una nova casella de "Observacions de Conselleria" on des del nostre servei podrem fer anotacions sobre el protocol en qüestió.

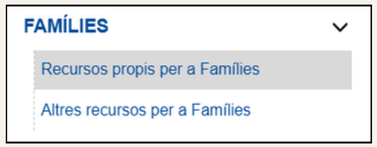
Recordatori! Revisau que estiguin actualitzats al Gestib les dades de la persona coordinadora de les comissions de Coeducació i de Benestar i protecció de l'alumnat dels vostres centres educatius.

Nova pàgina web: tríptics per famílies

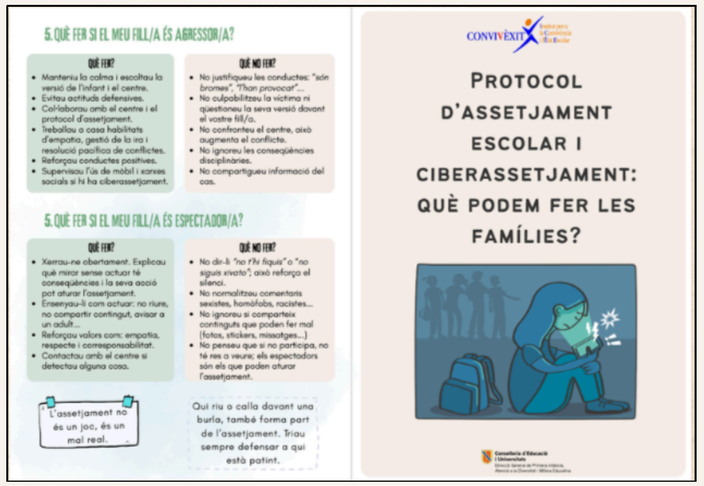
Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

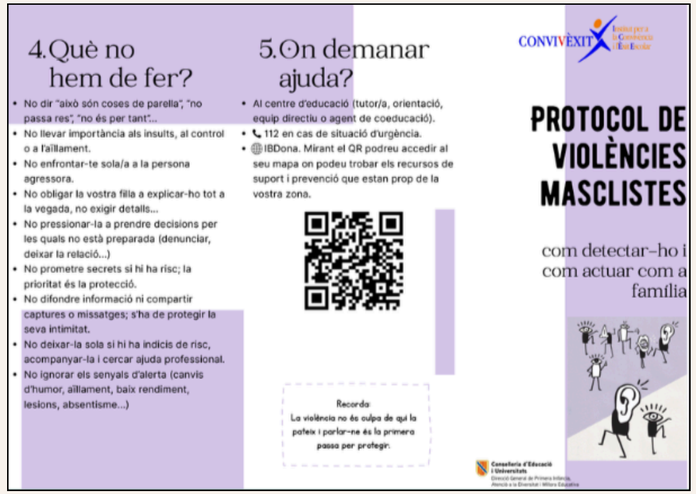
NOVETAT

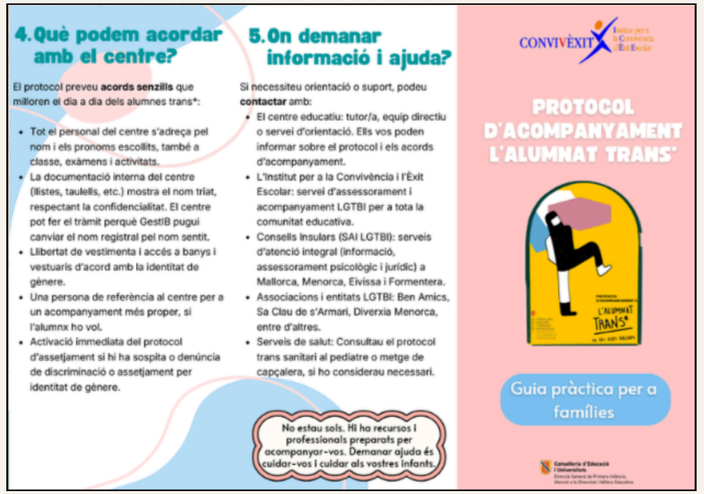
Tríptics per a famílies

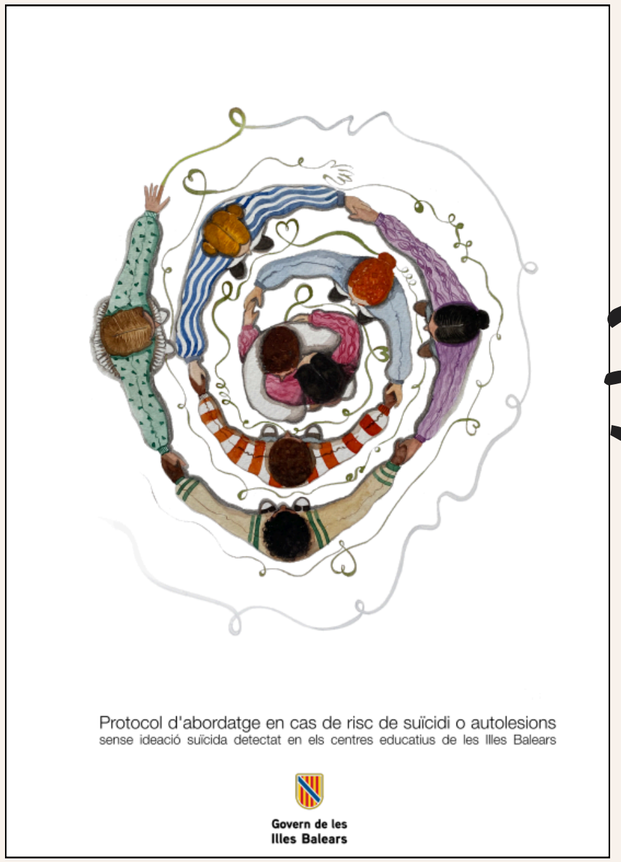

Protocol de risc de suïcidi o autolesions sense ideació suïcida

- Ideació suïcida
- Autolesions suïcides
- Autolesions no suïcides (ANS)

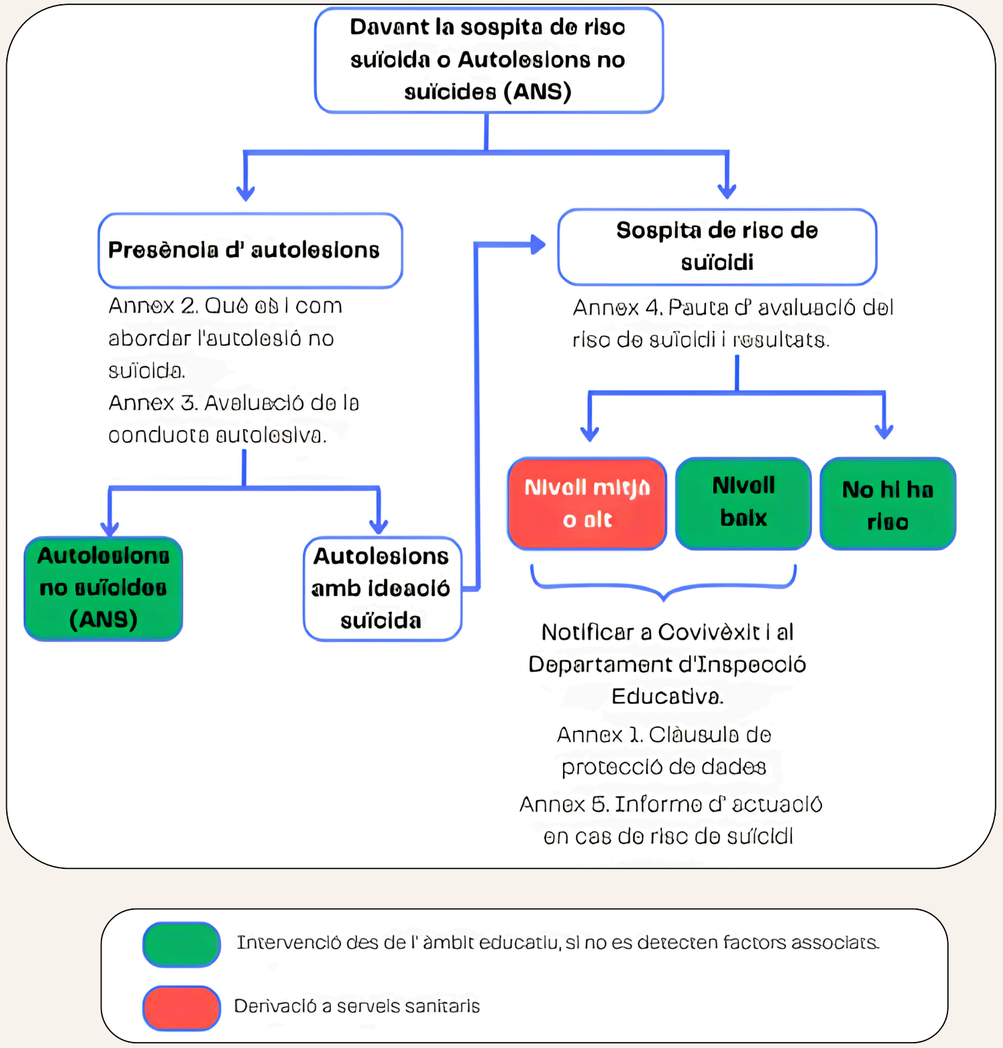
1396 protocols oberts el curs 25/26

Actualitzat al curs 25/26

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Els diferents escenaris

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

ANS (annexos 2, 3 i el 6 només si escau)

- Funció de regulació emocional (majoritàriament)
- Autocàstig
- Comunicar el dolor
- Influència sobre els altres
- Estratègia de dissociació
- Estratègia antisuïcidi
- Asegurarse i afirmar el sentit d'un/a mateix/a

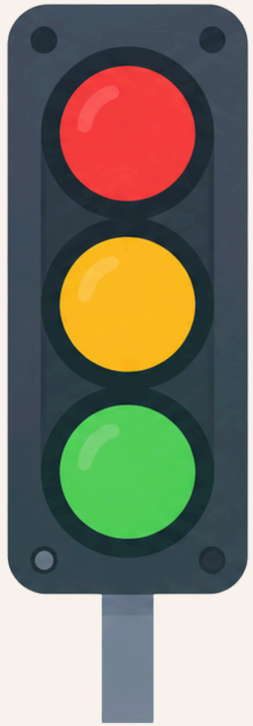
Ideació suïcida (annexos 4 i 5)

Pensaments relacionats amb voler acabar amb la pròpia vida.

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Els diferents escenaris

Ideació suïcida - Indicadors d'alerta i valoració del risc suïcida

ja ho ha intentat.
(sobreingesta, autolesions amb finalitat suïcida...)

- temptativa suïcida en els últims mesos
- risc imminent o conductes suïcides greus en les últimes hores (avís família, 112, prendre mesures de protecció)

inclou intenció clara de dur-ho a terme i detalls
(mètode, hora, lloc, etc.)

confirma que ha tingut idees de suïcidi i que ha pensat durant les darreres setmanes al manco un mètode per fer-ho.
ideació passiva.

no sap quan, ni on, ni com.
no hi ha un pla elaborat.

No sempre és progressiu.

Protocol de risc de suïcidi o autolesions sense ideació suïcida

Recordatori:

1. El protocol s'ha d'obrir sempre que, per primera vegada, es detectin indicis de risc de suïcidi o d'autolesions no suïcides (ANS) en un alumne o alumna.

2. Si ja hi havia un protocol d'anys anteriors però no hi ha seguiment sanitari actiu i apareixen nous senyals d'ideació suïcida.

3. No s'ha d'obrir un protocol nou si ja n'hi ha un en vigor i s'està fent un seguiment coordinat amb els serveis sanitaris.

4. Si el centre detecta per primera vegada que un alumne rep atenció de salut mental per risc suïcida, ha d'activar el protocol per registrar-ho i coordinar el seguiment, i pujar els annexos 1 i 5 al GestIB.

5. El protocol només es pot donar per finalitzat quan l'alumne ja no presenta ideació suïcida ni conductes d'autolesió no suïcida.

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Les 12 claus en l'acompanyament

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

1.Generar un clima de confiança i seguretat.

Fer l'entrevista en un espai tranquil, segur i sense interrupcions, preservant la intimitat i la confidencialitat dins els límits necessaris per garantir la protecció de l'alumne. Transmetre serenitat, disponibilitat i una actitud d'escolta activa, sense judicis ni dramatismes, i sense minimitzar la situació.

2.Facilitar l'expressió emocional i validar el patiment.

Escoltar amb empatia, respectar els silencis i facilitar que l'alumne expressi el que sent sense pressió. Emprar frases curtes, clares i facilitadores. Reconèixer el seu patiment sense jutjar-lo, discutir-hi ni intentar convèncer-lo que no hauria de sentir-se així.

3. Evitar els tòpics, els retrets i les promeses que no es poden garantir.

No emprar expressions com «No diguis dois», «Has de distreure't», «Tens tota la vida al davant» o «Tot s'arreglarà». Tampoc no culpabilitzar l'alumne fent referència al patiment que provocaria en la família o en altres persones. Evitar prometre que no hi haurà un ingrés hospitalari o que la situació es resoldrà aviat.

4. Mantenir la calma i no precipitar-se a resoldre la situació.

No intentar eliminar immediatament la ideació suïcida ni entrar en discussions o confrontacions. Prioritzar la vinculació, l'escolta i la reducció de l'activació emocional, respectant el ritme de l'alumne i actuant amb serenitat.

Les 12 claus en l'acompanyament

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

5. Explorar directament la ideació suïcida i valorar el nivell de risc.

Demanar de manera clara i respectuosa si ha pensat en el suïcidi, si ha considerat com o quan podria fer-ho i si existeix una intenció actual o accés a mitjans per fer-ho. Explorar també els factors que han desencadenat la situació i els elements que poden augmentar o reduir el risc. No evitar les preguntes directes per por de generar malestar.

6. Reforçar el fet d'haver demanat ajuda.

Reconèixer el valor d'haver compartit el seu patiment, especialment si li ha costat parlar-ne per vergonya, por o desconfiança. Transmetre que no ha de gestionar aquesta situació tot sol i que hi ha adults disposats a acompanyar-lo.

7.Identificar suports i factors de protecció.

Una vegada establerta la confiança i escoltat el patiment, explorar amb sensibilitat quines persones, vincles, activitats, responsabilitats o animals són significatius per a l'alumne. Preguntar-li qui considera que el podria ajudar, amb qui se sent segur i a qui voldria tenir a prop. Evitar emprar aquests vincles per culpabilitzar-lo o pressionar-lo perquè continuï vivint.

8. Explorar alternatives i possibilitats de suport sense confrontar.

Ajudar l'alumne a identificar altres maneres d'afrontar el patiment i a considerar que la situació pot canviar amb ajuda. No es tracta de discutir si s'equivoca, sinó d'obrir espai a altres possibilitats, identificar necessitats immediates i construir alternatives amb ell.

Les 12 claus en l'acompanyament

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

9. Preguntar què necessita i acordar les actuacions.

Demanar directament què el podria ajudar en aquell moment, què necessita per sentir-se més segur i amb quina persona de confiança voldria parlar. Elaborar conjuntament el pla individualitzat d'emergència o de seguretat, d'acord amb el protocol aplicable.

10. Garantir la protecció davant un risc greu o imminent.

No deixar mai l'alumne sol si hi ha risc greu o imminent de suïcidi. Activar immediatament els serveis d'emergència i el protocol corresponent, garantir la supervisió segura i facilitar el traspàs d'informació als professionals responsables. La confidencialitat no pot impedir les actuacions necessàries per protegir-ne la vida.

11. Preparar el retorn al centre després d'un ingrés o una absència per motius de salut mental.

Planificar el retorn de manera coordinada amb l'alumne, la família quan correspongui i els professionals implicats, respectant la confidencialitat. Acordar una persona adulta de referència, els canals de comunicació, les mesures de suport i seguretat i el seguiment posterior, evitant exposicions innecessàries davant el grup.

12. Fer seguiment i mantenir l'acompanyament.

No considerar que la intervenció ha acabat amb l'entrevista inicial o amb l'activació del protocol. Establir un seguiment ajustat a les necessitats i al nivell de risc, revisar les mesures acordades i garantir la coordinació amb els serveis especialitzats. L'alumne ha de saber qui l'acompanyarà i com podrà demanar ajuda si el malestar augmenta.

Protocol de prevenció, detecció i actuació davant les violències masclistes

180 protocols oberts el curs 25/26

EN PROCÉS DE REVISIÓ!

Possibles situacions de violències masclistes que es poden produir a l'àmbit educatiu

- Violències masclistes en les relacions entre els adolescents
- Alumnes que provenen de contexts familiars en què es produeixen VM
- Matrimonis forçats entre menors o entre una menor i un adult
- Alumna major d'edat que pateix violències masclistes
- VM en la relació alumna-docent/ personal no docent o a l'inversa
- Mutilació genital femenina (MGF)
- Explotació sexual d'infants i adolescents (ESIA)

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Protocol de prevenció, detecció i actuació davant les violències masclistes

Objectius del protocol

1. Construir espais segurs i respectuosos que fomentin les relacions sanes, el benestar personal i de la comunitat com a principi de prevenció de les VM als centres educatius.

2. Sensibilitzar la comunitat educativa.

3. Permetre la detecció (senyals d'alarma), intervenció i seguiment de les VM en l'àmbit educatiu.

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Protocol de prevenció, detecció i actuació davant les violències masclistes

Què podem fer?

1. Protegim a la víctima
2. No culpam, no jutjam
3. Recaptam informació sense cap tipus de judici i sense revictimitzar
4. Escolta activa, ambient acollidor, espai de protecció
5. Un infant que viu a un entorn on es produeixen VM és víctima de VM
6. En cas de sospita o evidència d'agressió sexual, és important no contaminar el relat
7. Treballar amb les víctimes i amb les persones agressores
8. Treball amb les persones que tenim dins els centres i coordinació i treball entre centres
9. Treball en xarxa amb els serveis externs
10. Demanar assessorament als serveis especialitzats (centres de la dona dels consells insulars, IBDona)

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Protocol de prevenció, detecció i actuació davant les violències masclistes

Fer RUMI quan:

- Valorau que l'infant està desprotegit.
- La família no és col·laboradora.
- Hi ha factors de desprotecció cap a l'infant.
- Sospita d'agressió sexual
- Sospita d'explotació sexual
- Matrimonis forçats

VM entre adolescents

- Si els alumnes estan a diferents centres, s'ha de fer coordinació.
- Si estan al mateix centre, s'han d'aplicar mesures de protecció (zones de pati, activitats complementàries, revisar horari...) ha de ser un lloc on l'alumna se senti acollida.

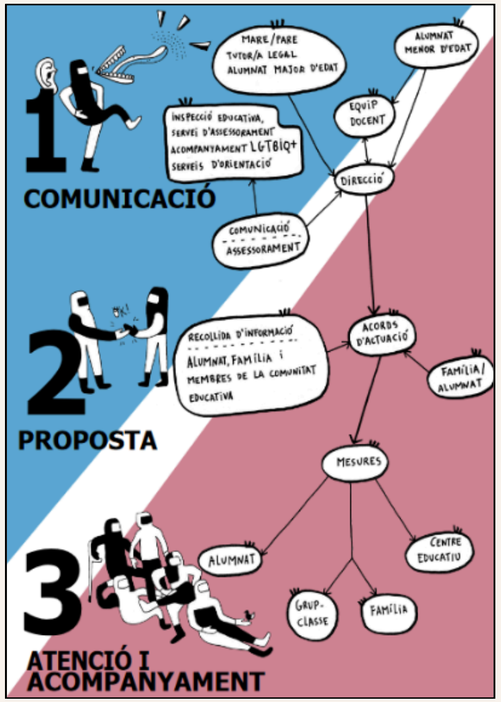
Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

37 protocols oberts el curs 25/26

3 moments clau

Documentació oficial vs documentació interna

De nom registral a nom sentit o elegit

Reconeixement de la persona i de la seva identitat expressada

Protecció de la intimitat (evita revelacions involuntàries)

! Aplicable a qualsevol etapa educativa des de l'Educació infantil als estudis superior de Règim Especial.

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Quina relació té amb el protocol de sanitat?

DE MODEL MÈDIC A MODEL BIOPSICOSOCIAL

Aquest és el protocol establert a sanitat des de 2019, diferent de l'educatiu, i cerca atendre les demandes de la persona, valorar-ne les necessitats sanitàries i oferir acompanyament i seguiment quan correspongui.

S'han de coordinar aquests protocols?

Els protocols NO són excloents NI necessàriament s'han d'activar de manera simultània. Responen a necessitats diferents.

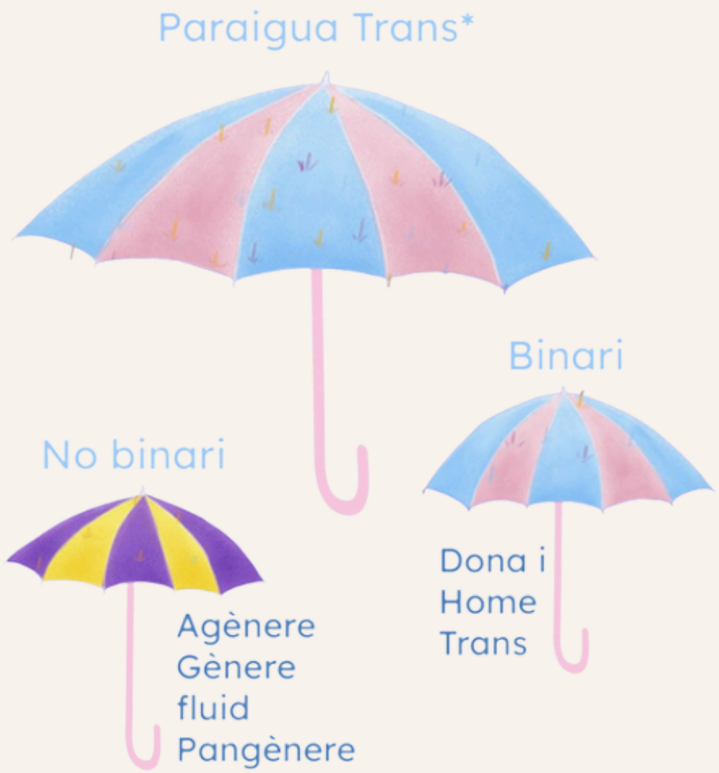
Exemple 1. Unx alumnx demana que el centre utilitzi el nom sentit.
El centre ha de valorar la petició i actuar d'acord amb el protocol educatiu. No ha d'exigir un informe psicològic o mèdic com a condició per escoltar-lo i valorar les mesures educatives corresponents.

Exemple 2. Unx alumnx necessita suport sanitari especialitzat.
El centre pot facilitar informació sobre els recursos disponibles i, si l'alumna ho demana, orientar-la cap als serveis sanitaris. L'atenció clínica correspon als professionals sanitaris.

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Com acompanyar a una persona *trans?

VISIBILITZA L'HETEROGENEÏTAT

Ser trans NO implica seguir un recorregut determinat o universal. Hi ha una idea estereotipada segons la qual una persona *trans necessàriament:

- Ha de saber des de la infància quina és la seva identitat.
- Ha de tenir una expressió de gènere clarament masculina o femenina.
- Ha de canviar de nom.
- Ha de modificar la seva aparença física.
- Ha de voler iniciar un tractament hormonal o fer una intervenció quirúrgica.
- Ha de sentir malestar amb el seu cos.
- Ha de seguir una trajectòria lineal i estable.

Algunes persones identifiquen la seva identitat des de molt petites; altres la comprenen durant l'adolescència o en l'edat adulta. Algunes volen fer canvis socials, legals o corporals; altres no. Algunes tenen una identitat estable i altres necessiten temps per explorar com viuen el gènere.

Aquestes diferències no invaliden la identitat de ningú.

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Com acompanyar a una persona *trans?

«Estam acompanyant l'alumnat trans* des de les necessitats que ens expressa o des de les idees que nosaltres tenim sobre com hauria de ser el seu procés?»

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Com acompanyar a una persona *trans?

Què implica l'anterior?

L'acompanyament educatiu no consisteix a dirigir el procés identitari, sinó a garantir un entorn segur en què es pugui desenvolupar amb llibertat.

- Reconèixer la diversitat de vivències i trajectòries trans.
- No pressuposar un itinerari determinat.
- Respectar els ritmes i l'autodeterminació de l'alumnat trans.
- Utilitzar el nom i els pronoms que l'alumnx sol·licita en les interaccions quotidianes i en els espais acordats.
- Preservar la intimitat i la confidencialitat.
- Acordar les mesures educatives de manera individualitzada.
- No patologitzar ni convertir la identitat en un problema educatiu.
- Estar atents a les necessitats emocionals sense pressuposar malestar.
- Prevenir i intervenir davant la discriminació i l'assetjament transfòbic.

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Com acompanyar a una persona *trans?
Què implica l'anterior?

Acompanyar les famílies des de l'escolta i el respecte.

Reconèixer que les famílies poden tenir diferents nivells de coneixement, dubtes, pors o dificultats per comprendre la vivència de l'alumne. Oferir informació, orientació i espais de diàleg, sense perdre de vista els drets, la seguretat i el benestar de l'infant o adolescent. Cal valorar especialment els riscos que podria comportar revelar informació a la família sense haver-ne explorat les circumstàncies.

Evitar convertir l'alumnat en un referent involuntari.

Garantir la continuïtat de l'acompanyament.

Canvi de professorat, equip directiu o etapa educativa. Requereix coordinació.

Formar i implicar la comunitat educativa.

Situar el benestar i la dignitat de l'alumnat *trans al centre.

INTERÈS SUPERIOR DEL MENOR

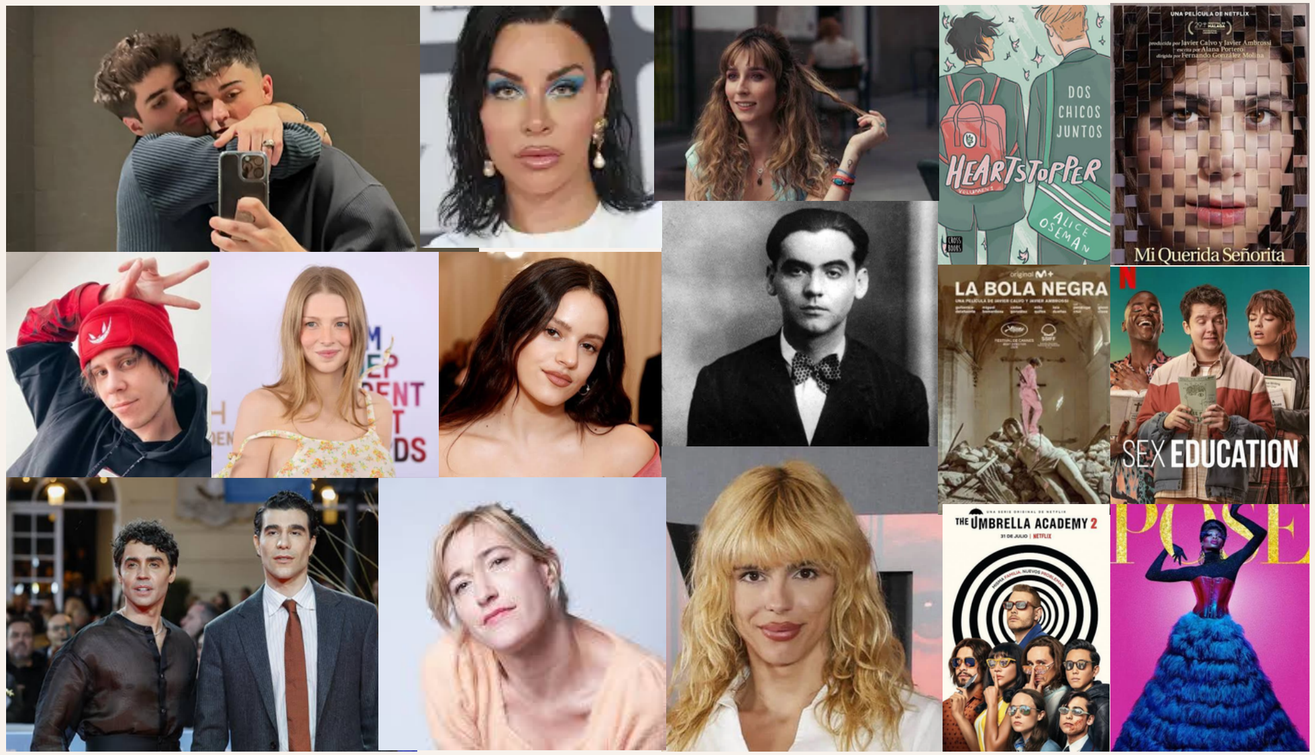
Algunes idees pràctiques ...

Tutories LGTBQIA+

Asamblees d'alumnat que volen promoure la igualtat i la diversitat sexual i de gènere al centre.

Presentar diferents referents al llarg de tot el curs (cinefòrum, club de lectura, pòdcast escolar, exposicions permanents...)

Han de ser espais oberts a tothom, per tal que no es visibilitzi públicament l'alumnat LGTBIQA+ ni es traslladi a aquest col·lectiu la responsabilitat de sensibilitzar i educar la resta de la comunitat educativa.

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament i ciberassetjament

1256 protocols oberts el curs 25/26

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Parlem sempre d'assetjament escolar?

Un terme paraigua és una paraula o expressió que engloba diferents fenòmens, conceptes o situacions relacionades entre si.

Cal tenir en compte: Si s'utilitza "assetjament escolar" com a terme paraigua, hi ha un risc real de desvirtuar el concepte. Això té diverses implicacions importants: minimització del problema, confusió amb conflictes del dia a dia i intervencions innecesàries o insuficients.

Important: ser precisos a l'hora d'emprar el terme.

Què és l'assetjament escolar?

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Model de Dan Olweus, que estableix tres criteris fonamentals:

Intencionalitat

Hi ha una voluntat clara de fer mal, sotmetre o excloure. La dinàmica relacional que s'estableix és progressiva i la persona que agredeix prova, augmenta i/o consolida el seu domini.

Desequilibri de poder

La persona que agredeix té o percep tenir una avantatge superior sobre la víctima, que pot ser física (força, major complexió), social (lideratge, popularitat), psicològica (persuasió, manipulació) i/o digital (discursos en les xarxes).

Cronicitat o repetició en el temps

Les conductes es repeteixen de manera continuada.A major durada, major esgotament emocional de la víctima ("això no s'atura mai") i sensació d'indefensió.

Altra bibliografia afegeix dos criteris més i amplia el rols:

Asimetria en la distribució de responsabilitats

No és un conflicte en igualtat de condicions i no hi ha corresponsabilitat.

Personalització

Les conductes van dirigides a una persona concreta per un tret real o atribuit. Normalment, l'agressió la genera la por a la diferència.

No és assetjament quan ...

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Responsabilitat més o menys equilibrada de les dues parts.

Dos estudiants comencen a molestar-se mútuament a classe: un fa comentaris, l'altre respon; la situació escala i acaben barallant-se. No hi ha una víctima clara, ambdós contribueixen al conflicte.

Discussió per tenir postures enfrontades i no forçades.

Durant un debat a tutoria, dos estudiants tenen opinions diferents sobre un tema i discuteixen sense intenció de fer mal personal, encara que es produeixi certa tensió.

Reacció a una agressió real (compte, podria tractar-se d'una víctima que es defensa).

Després de rebre un insult, un alumne respon amb un altre insult o amb una empenta. Cal intervenir, però no es pot interpretar únicament com una agressió unilateral.

L'objectiu perseguit pel presumpte agressor no pretén dominar, danyar i/o explotar la suposada víctima.

Un alumne fa una broma pesada i inoportuna sobre el sobrenom d'un altre, però no pretén humiliar-lo ni aïllar-lo; és un comentari impulsiu.

L'esdeveniment identificat com a atac era impossible de planificar / accident fortuït.

Una pilota colpeja un alumne durant el pati sense que ningú ho pogués preveure ni dirigir.

Conflicte d'interessos legítim i no forçat.

Dos estudiants volen liderar el mateix projecte d'aula. Discuteixen perquè tots dos desitgen el mateix rol, no perquè un vulgui perjudicar l'altre.

L'esdeveniment identificat com a atac s'ha produït sense cap intervenció per part del presumpte agressor, ni tan sols a nivell intel·lectual o com a instigador.

Circula un rumor sobre una alumna, però es descobreix que l'estudiant assenyalat no hi va participar ni va iniciar el comentari: va ser un malentès o algú va assumir erròniament que era ell.

L'esdeveniment identificat com a atac no estava predestinat a la suposada víctima. Podria haver afectat una altra persona.

Algú puja un vídeo humorístic sobre «companys despistats» sense assenyalar ningú. Una alumna s'identifica amb el contingut de la gravació i se sent ferida, però no va ser escollida ni assenyalada de manera intencional.

Què és el ciberassetjament?

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Comparteix definició amb assetjament, però el ciberassetjament té unes característiques pròpies del mitjà digital.

Disponibilitat 24/7
A qualsevol hora i en qualsevol lloc.

Dificultat de desconnexió emocional
Socialitzar genera ansietat i por.

Difusió ràpida i massiva
Amb un clic, la situació es pot tornar incontrolable.

Anonimat
Qui fa mal es pot amagar i això li dona impunitat.

Alt impacte emocional
Patiment.

Persistència del contingut
Deixa rastre encara que s'esborri.

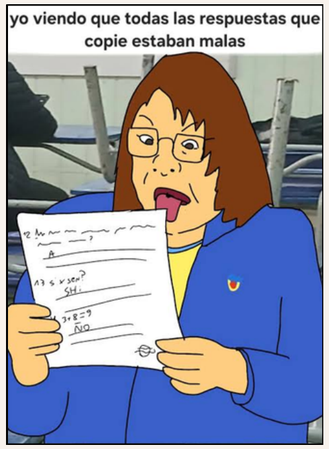
Públic ampli
Espectadors i «*likes*».

Multiplicitat de formes
Suplantació d'identitat, difusió de rumors...

Desinhibició emocional
Estar darrere de la pantalla genera menys empatia.

El ús dels mòbils als centres escolars està regulat per normativa.

Cal vigilar les noves tendències.
Què està ara de moda?

COMPTES O GRUPS "CURIS".
Són dibuixos o animacions d'estètica senzilla que representen situacions humorístiques, però que mal emprades poden alimentar el ciberassetjament.

Fases del protocol

Annexos prescriptius

GestIB

Aplicació sociograma (CESC o Sociescuela)

1.Notificació
- Annex 1. Notificació del cas

2.Acollida i valoració
- Annex 2. Entrevista amb l'alumne/a molestat/da
- Annex 3. Entrevista amb família de l'alumne/a molestat/da
- Annex 4. Reunió alumnat ajudant

3.Gestió inicial
- Annex 5. Acta 1a reunió del cas

4.Intervenció
- Annex 6. Entrevista amb l'alumne/a ofensor/a
- Annex 7. Entrevista amb lla família de l'alumne ofensor/a

5.Tancament
- Annex 8. Acta 2a reunió de gestió del cas
- Annex 9. Informe de tancament

La resta d'annexos són opcionals i/o dependeran de la casuística del cas: derivació al servei d'atenció psicològica (casos confirmatoris d'assetjament o actuals agressors que amb anterioritat hagin estat víctimes, LGBIfòbia ....

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

Aspectes prioritaris

Víctima i famílies

- Protegir
- Escolta i comprensió
- Evitar la revictimització
- Perspectiva inclusiva i interseccional
- Respectar el temps i l'autonomia
- Actitud activa de protecció i seguiment continuat
- Evitar traslladar la responsabilitat

Centre

- Persona de referència
- Confidencialitat i dignitat de les parts implicades
- No tancar el cas de forma prematura
- Resposta inmediata
- Protecció en tots els espais
- Avaluació de les mesures adoptades

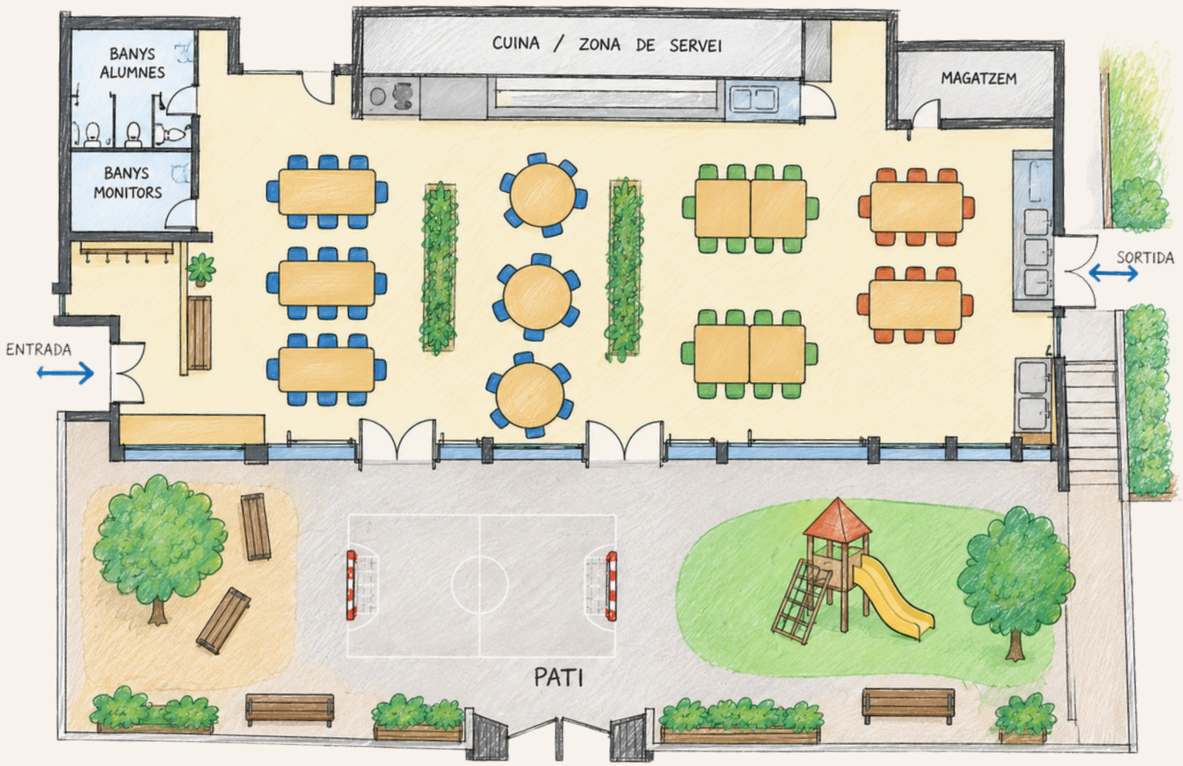
Procés i altres parts implicades

- Evitar la confrontació i mediació forçada
- Diferenciar el cessament de l'assetjament de la reparació del dany.
- Cuidar els vincles i el sentiment de pertinença.
- No forçar la restauració de les relacions
- Actuar també sobre les dinàmiques del grup
- Evitar que la intervenció es limiti a una disculpa formal o a un compromís de no-repetició.

És el centre un lloc segur per l'alumnat?

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

EL MAPA DE SEGURETAT

"Avui mirarem el menjador i el pati des de la vostra mirada. No direm noms; parlarem dels espais i de com ens hi sentim."

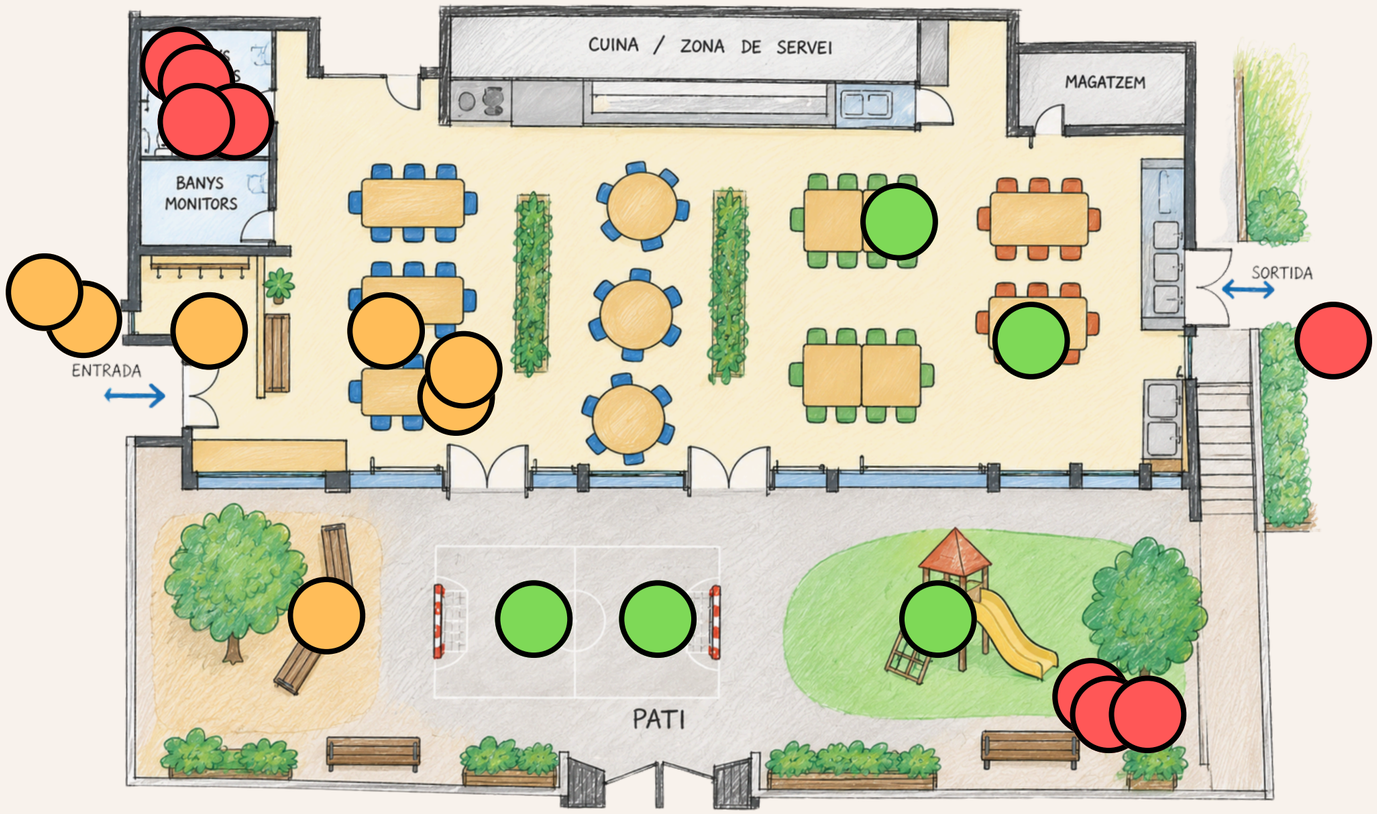
EL SEMÀFOR DE SEGURETAT

Com et sents habitualment al menjador?

- Espais segurs — "Llocs on em sent bé, tranquil/a i puc ser jo mateix/a.
- Espais incerts — "Llocs on depèn del moment, de qui hi ha o del que està passant."
- Espais vulnerables — "Llocs on em puc sentir incòmode, exposat/da, sol/a o on és més difícil demanar ajuda."

És el centre un lloc segur per l'alumnat?

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar

Què veis en aquest mapa fictici?

Temps de reflexionar...

1. Observació dels espais:
   - Quins espais pensau que l'alumnat identificarà com a segurs, incerts o vulnerables?
   - On és més probable que es produeixin conflictes?
   - Quins espais queden fora del vostre camp de visió?
   - Quins moments són especialment sensibles (entrades, sortides, cues, canvis de torn...)?

2. La mirada de l'alumnat:
   - Coincideix la vostra percepció de seguretat amb la dels infants?
   - Per què un mateix espai pot ser segur per a un infant i vulnerable per a un altre?
   - Què ens pot estar comunicant un infant que evita determinats espais?

3. Propostes de millora
   - Quins canvis es podrien introduir per millorar la seguretat dels espais taronges i vermells?
   - Quines actuacions preventives es podrien aplicar?

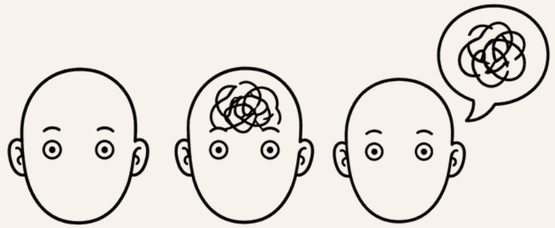
Moltes gràcies per ser-hi

Pàgina web

https://www.caib.es/sites/convivexit/

Correu electrònic

convivexit@caib.es

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut per a la Convivència
i l'Èxit Escolar